

Juledag 2016. Aarhus Domkirke 10. 99 Velkommen igen, 100 Kimer, I klokker, 108 Lovet være, 129 Julebuddet, 118 Julen har englelyd.
Nadver: 109 I denne søde juletid.

Kom Jesus vær vor hyttegæst, hold selv i os din julefest.

AMEN

"Og der udgik i de dage, en befaling fra kejser Augustus..." Han sad nemlig der i Rom, kejser Augustus, i rigets, i altings, midte. Han var den, ting udgik fra. Og omkring ham, ved ham, herskede freden, Romerrigets fred, Pax Romanum. Det var den tid, den lange periode, hvor imperiet ikke plagedes af krige. Det vil sige: den ene mands fred er en anden mands uro. Den ene mands befrier er den andens

tyran. For freden i centret blev opretholdt ved et stenhårdt pres på udkanten.

På Roms fortove kunne de flanere i fred. Herude i rigets **absolutte** udkant traskede en udaset mand på overbefolkede veje med en besværet kvinde på et forknoklet æsel på denne fredens herskers suveræne bud. Og det besatte folk, de to hørte til, havde i generationer sunget og drømt om, at Herren en dag skulle befri dem fra deres undertrykkere, fra det tyngende åg, fra slavefogedens kæp. Men det havde de ikke mærket meget til på det sidste.

Sådan er det med freden. Den er en plastisk størrelse.
Der er dem, der har den og dem, der længes efter den.
Der er dem, der opretholder den på deres præmisser,
og dem, det går ud over. Fred og ufred de gange på
rad.

For drømme om freden gør vi alle. På hver vores
måde. Både på den store og på den lille skala: Fred
for den udmarvende rejse, fred for kejserens
tælletrang, fred for veernes smerte, fred for
nattevågen på en stenet mark ved Betlehem. Fred for
krigen, fred for undertrykkere, fred for tøndebomber,
fred for tyranner, fred for mishandling, fred for sult

og fattigdom, fred for tilfældige nedskydninger, fred
for oprør, fred for opbrud og flugt. Og fred for terror,
fred for fremmede. Fred for dårlige nyheder, fred for
idioterne. Fred for tvivl, fred for bekymringer, fred
for fortvivlelse, fred for frygt, fred for andres
forventninger, fred for plagede nætter, fred for
sygdom, fred for julesorgen, fred for både i går og i
morgen.

Kunne vi bare få den fred i stand. Som kejser
Augustus lade den brede sig over verden. En
romerfred, et Pax Romanum. VORES fred. Sådan
tænker Assad, sådan tænker Putin, sådan tænker

ekstremisterne og terroristerne. Sådan tænker så mange små og store magthavere med blodtilsølede kapper og støvler, der tramper i larmen. Og sådan tænker vi vel også hver især, omend som regel på små, ikke imperiale og ikke voldelige måder. For vi vil alle så gerne have fred. Om end, som sagt, på hver vores måde. Vi længes efter den. Og den længsel, de længsler, gennemtrænger nogle gange vores liv.

Og så er det, derude i udkantens mørke på den stenede mark foran de forskræmte hyrder, at Gud lader SIN fred lyse over os, at han med englernes sang lader SIN fred lyde som et svar på VORES længsel

efter VORES fred: Fred til mennesker med Guds velbehag. Det er, hvad julen også er: Gud store fredssvar på menneskers længsler efter fred – også de ufredsskabende længsler efter fred.

Og hans svar på vores længsler? Det lyder ikke med tordenskrald, kanontorden og trompetfanfarer, i krypterede koder, i tunge bøger, i himmelstræbende abstrakte ideer eller profetisk tungetale. Nej, hans svar er - et barn. Vi drømte om fred. Han gav os - et barn! Ret forunderligt. Ikke mindst fordi dem af os, der har prøvet at have sådan et eller flere i huset godt ved, at fred og børn ikke nødvendigvist er

sammenhængende størrelser, at der måske ikke altid er specielt meget **fred** forbundet med at få sådan en størrelse ind i sit liv.

Bevares der findes masser af udvalgte bedstefar- og bedstemorstunder, hvor den lille pusler fredfyldt ved juletræets fod. Men hvis der er noget, der kuldkaster liv og ikke lader tingene være, som de var før, så er det de selvsamme småfolk, der fra den dag af de melder deres ankomst til den brogede verden, for **alvor** sætter familiens dagsorden. Og når de ikke længere kræver omsorg og faste måltider, og vi ikke længere bare kan samle dem op fra gulvet og holde

dem ind til os, når de er kede af det, ja så holder de os nogle gange vågne og gør os bekymrede af **andre** grunde. Meget godt - alt godt - er der at sige om dem, de små, også når de bliver store, men fred som sådan giver de os **ikke**.

På samme måde med barnet Gud gav os. Freden sænkede sig aldrig over ham og hans liv. Uro løb foran ham og efter ham. Despoterne, religionens dørvogtere, traditionernes husholdere følte at han truede **deres** fred eller længsel efter fred. Derfor sagde han også: Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd. Fred for ham fik de først med

gravens fred. Troede de. For også den fred forstyrrede han, brød han. Og siden har han været den store fredsforstyrrer, når det kom til vores forsøg på at få fred på vores egne eller andres betingelser. Eller at lade alting forblive, som vi mener det altid har været. Børn sætter sig igennem på deres måder. Børn bringer uro ind i verden. Også **dette**.

Og det gør de, børnene, først og fremmest fordi den uro, de kommer med, når de kommer, skyldes et kærlighedsfyldt nærvær, der er **alt** omvæltende, **alt** tilsidesættende, og som suverænt overtrumfer dét, der i mangt og meget er den stærkeste af alle magter,

nemlig vores vilje til at sætte os selv og vores eget forrest.

Som sådan et barn kom Gud til os. Han kom ikke som den enevældige kejser, som hersker-suverænen for hvem du må krybe, og hvis fred er HANS fred, underkastelsens fred, romerfreden. Nej, Gud kom som barnet, du kan række ud og røre ved, og som rører dig, og som flytter dit store ophavnede jeg blidt til side for at kalde på din omsorg og din kærlighed i stedet, for at lade dig have nok i dette. Den fred er hjertets fred, som du ikke selv skaber eller sætter betingelserne for, men som kommer til dig med

barnet, igen: alt omvæltende, alt tilsidesættende, alt overtrumfende.

Det her - på en gang det sarteste, mest spinkle, mest udsatte, men alligevel stærkeste, som findes mellem mennesker, forholdet mellem foræder og barn - vedkender Gud sig med barnet i krybben. For det er HER han er - ikke i fjerne himle. Og derfor kender vi Gud, i, hvad man kan kalde hans tidligste afbildning eller skikkelse, som et barn holdt om af en mor. For selvom et barn i sin mors favn ikke syner eller fylder meget i Aleppos sønderbombede helvede, eller der hvor brutal ondskab ellers hærger, så findes der vel

næppe noget stærkere, noget mere ubrydeligt end foreningen mellem de to. Her kan ingen eller intet trænge sig imellem. Som – og det er hvad vi har fået lov at tro med julens beretning – ingen eller intet kan trænge sig mellem Gud og hans menneske.

Vi har ikke et forbud mod at gøre os billeder af Gud, så vi kender det fra tusindvis af malerier, skulpturer og træskærerarbejder, der viser os det her kendte sceneri, der ikke kan få lov til at synke dybt nok ind i vores glemsomme, bekymrede og hovmodige hjerter: Dér moderen og barnet, dér far Josef der står og ser fåret ud, dér hyrderne, dér staldens dyr, dér englene.

Alverden forenet i hengivelsen, som ethvert
forældrepar har erfaret, fordi et barn er givet os.
Hjertets og julens skænkede fred, midt i verdens
ufred.

Gud kom til os, ikke for at slå os med ærefrygt og
rædsel, men for at vise os en anden orden end vores
egen, for at sætte en helt anden dagsorden end den, vi
er tilbøjelige til selv at ville sætte. Derfor udgår der
fra de her traditionelle skildringer af krybben og
stalden et lys, der ikke syner af meget i det store
mørke, der hviler tungt over verden. Men det skinner
trodsigt, vedblivende, lyset fra barnet. Det skinner på

den her lille forsamling et sted i den ufredelige
provins. Det forbinder dem, og gør det her sted til et
fredens sted. Sådan – i det lys - skal vi forbindes, Det
er Guds rige, som blev grundlagt julenat.

Grundtvig digter i salmen, vi sang lige før: Godt kan
vi nu ved nattetid, kende som børn vor Fader blid.
Nattetiden, den mørke tid, kender vi i vores hjerte og
i verden omkring os. Og i mørket er det som bekendt
svært at skelne, svært at se klart. Meget lurder derinde.
Meget der får os til at tvivle og fortvivle, og måske
fare vild.

Hyrderne, der holdt vagt over deres hjord på den stenede mark ved Betlehem kendte også til mørket og den uro og angst, der yngler i det. Men som der blev sagt til dem: ”Frygt ikke!” I skal ikke frygte – vi skal ikke frygte – men glæde os, for Gud har givet sig til kende som en ”fader blid”, som en far eller mor overfor sit barn.

Så trods alle krige, trods tyranner, trods blodsølede kapper og støvler, der tramper, trods terror og trusler, trods ufred og romerfred, trods døden og graven, trods angsten for, hvad det dog skal blive til alt

sammen: fred til os mennesker med Guds velbehag. Guds fred. Glædelig jul.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,

Fader, Søn og Helligånd,

du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,

højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen.

Vi beder dig, Gud, at du vil give os alle en velsignet jul. Vi beder om, at du vil forbarme dig over alle, som sidder alene, sørgende, modløse eller syge, at du vil give dem din hjælp og trøst. At du vil afvende krigens og terrorens ondskab og skænke fred i

verden. At du vil bevare alle hjem fra uenighed,
bitterhed og hårde ord og i stedet give plads i hjerte
og hjem for den kristne glæde. At du vil velsigne alle
højtidens gudstjenester og berede indgang i vore
hjerter for dit ord og vække taknemlighedens lovsang
til dig med tak for din gave: Vor frelser Jesus Kristus.
Vær hos de flygtende og forfulgte. Og i disse urolige
tider: skænk vores ledere visdom og mod. Styrk os
alle os vi ikke går under i frygt og bekymring. Lad os
holde fast ved dit riges frugter og med dem byde
mørket trods.

Velsign og bevar vor Dronning, Margrethe den 2.,
Prins Henrik, Kronprins Frederik, Kronprinsesse

Mary og hele det kongelige hus. Vær med alle
øvrigheder. Lær dem og os at forvalte det ansvar, som
vi hver især er blevet givet.

Hold os fast i den pagt, som du ved dåben satte os i.

Styrk os gennem nadveren. Bevar os i troen på, at vi
ved din søn, Jesus Kristus, er dine elskede børn.

Giv os alle nåde, fred og velsignelse og efter et liv
under dit ord den evige salighed.

Amen

Tillysninger:

Lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herre Jesu Kristi nåde, og Guds kærlighed

og Helligåndens fællesskab være med os alle!

Amen